

בית המשפט העליון

ע"א 4888/24

לפני: כבוד ממלא מקום הנשיא (בדימי) עוזי פוגלמן

המערערים: 1. טלי צורף-פעמון
2. איתן פעמון

נגד

המשיבים: 1. ראובן גליקרוב
2. לנה גליקרוב

ערעור על החלטת בית משפט השלום ברחובות (כב' השופט
י' יפת) בת"א 18960-03-20 מיום 9.5.2024

בשם המערערים: בעצמן

בשם המשיבים: עו"ד רוז לביא

פסק-דין

לפניי ערעור על החלטת בית משפט השלום ברחובות (כב' השופט י' יפת) בת"א
18960-03-20 מיום 9.5.2024, שלא לפסול את עצמו מלדון בעניינם של המערערים.

1. בשנת 2020 הגישו המשיבים תביעה כספית שבה טענו, בתמצית, כי נפלו קורבן
למצג שווא מטעם המערערים, שבעקבותיו העבירו למערערים סכום כסף על מנת
שירכשו עבורם נכס מקרקעין – ואולם, כך נטען, בפועל רכשו המערערים מקרקעין בשווי
אפסי, ועליהם להחזיר למשיבים את יתרת הסכום. המערערים הכחישו גרסה זו, וטענו
כי בעבר הלוו למשיבים כסף, בליווי של עורך דין (להלן: עורך הדין); וכי סכום הכסף
שהוזכר בכתב התביעה, שאותו העבירו המשיבים למערערים, היה למעשה החזר של
אותה הלוואה. בהמשך הגישו המערערים עותק מהסכם הלוואה שנערך, לטענתם, בין
המשיבים לבין חברה שבבעלות המערערים, ואולם המשיבים טענו כי המסמך מזויף.
ביום 12.4.2022, לאחר שלושה דיוני קדם משפט שהתקיימו בהליך, הגישו המערערים
בקשה לזימון מספר עדים ובהם עורך הדין. המותב דחה את הבקשה בו ביום, בציינו כי
בשלב הדיוני הנוכחי לא ניתן לבקש את זימוןם של עדים חדשים (להלן: ההחלטה בנושא
זימון העדים). בעקבות זאת עורך הדין לא העיד בהליך, ואולם לבית המשפט הוגשו מספר
מכתבים שכתב.

2. ההליך המשיך להתנהל כסדרו, וביום 3.9.2023 נתן המותב פסק דין מפורט שבו קיבל את תביעת המשיבים במלואה (להלן: פסק הדין מיום 3.9.2023). המותב ציין, בין היתר, כי "גרסתם ועדותם של [המעוררים – ע' פ' הלכה והשתנתה לאורך ההליך והיא מעידה כאלף עדים על מעגל השקרים אליו נכנסו" (שם, סעיף 69), כי בעדותם "לא ניכרים [...] אותות האמת והאמת איננה נר לרגליהם", וכי הם "סתרו את עצמם במקרים שונים, ומצאתי כי גרסתם איננה קוהרנטית, לא עקבית, מתפתלת ואיננה הולמת את המציאות" (שם, סעיף 97). מנגד, המותב ציין כי מצא את עדותה של המשיבה 2 כעדות אמינה שהותירה רושם חיובי, ואשר נתמכה בראיות נוספות ובהן יומן שערכה המשיבה 2 בזמן אמת (להלן: היומן). המשיבים השחירו חלקים מצילומי היומן שהגישו לבית המשפט, ואולם המותב דחה את בקשת המעוררים לחשיפתם בקבעו כי הסוגיה אינה רלוונטית. כמו כן צוין בפסק הדין:

"לכל אורך הדרך שינו [המעוררים – ע' פ'] את גרסתם, ביקשו להיתפס לזוטות, להכפיש את שם [המשיבים – ע' פ'], להעמיס במסמכים ופרטים שאינם רלוונטיים ולפזר מסך עשן אשר יטשטש את מעשיהם. [המעוררים – ע' פ'] נתפסו פעמים רבות בשקריהם, אולם התעקשותם על צדקתם ויושרתם, מעידים כאלף עדים על הפער שבין תפיסתם לבין המציאות. כך, הוכח כי הסכם ההלוואה שהציגו היה מזויף, כי [עורך הדין – ע' פ'] מכחיש את גרסתם וטענותיהם וכי הם היו מי שעמדו מאחורי התכנית לרשום סכומים נמוכים בהסכמי מכר מאלה ששולמו בפועל" (שם, סעיף 114).

3. ביום 28.2.2024 קיבל בית המשפט המחוזי מרכז-לוד ערעור שהגישו המעוררים על פסק הדין מיום 3.9.2023, והורה על ביטול פסק הדין ועל החזרת הדיון לבית משפט השלום (להלן: פסק הדין בערעור). בית המשפט המחוזי ציין כי היה על בית משפט השלום "לשמוע את העדויות הרלוונטיות לדיון על מנת לנסות ולברר את האמת", ובכלל זה את עדויותיהם של עורך הדין ושל מספר גורמים נוספים. עוד נקבע כי הדיון בתביעה יוחזר לבית משפט השלום, אשר "יגבה כל ראיה שימצא לנכון על מנת לברר את העובדות לאשורן", יעיין ביומן ויחשוף את המקטעים שהוסתרו, וכן "יעשה כחוכמתו בכל עניין אחר שימצא לנכון". לשלמות התמונה יצוין כי המעוררים הגישו בקשת רשות לערער על פסק הדין בערעור, וביקשו להורות על החלפת המותב שידון בהליך בבית משפט השלום. ביום 1.5.2024 הורה בית משפט זה על מחיקת הבקשה, בצינו כי טענות המעוררים אין מקומן בבקשת רשות לערער.

4. ביום 9.5.2024 הגישו המערערים לבית משפט השלום בקשה לפסילת המותב. בעיקרם של דברים, נטען כי המותב הקשה על המערערים לכל אורך ניהול ההליך – ובכלל זה דחה בקשות שהגישו, השית עליהם הוצאות והביע מורת רוח מהתנהלותם – ומנגד גילה אורך רוח כלפי המשיבים. עוד הלינו המערערים על ההחלטה בנושא זימון העדים ועל קביעות מתוך פסק הדין מיום 3.9.2023. עוד הפנו המערערים לשני הליכים נוספים אשר נדונו לפני המותב, ואשר עניינם בתביעות כספיות שהוגשו נגד המערערים בעקבות פרשיות במעורבותו של עורך הדין (להלן: ההליכים הנוספים). המערערים פירטו השגות על קביעות שונות שניתנו בעניינם בהליכים הנוספים, וטענו כי משוא הפנים של המותב ושאיפתו לסכל את בירור האמת ניכרו גם במסגרת הליכים אלה.

5. בהמשך יום 9.5.2024 דחה המותב את בקשת הפסלות, בציינו כי היא הוגשה בשיהוי משמעותי וכי ערכאת הערעור הורתה על החזרת ההליך לטיפולו. לגופו של עניין, הודגש כי חוסר שביעות רצון של בעל דין מהחלטות ביניים אינו מקים עילת פסלות, וכך גם לגבי מצב שבו המותב דן בעבר בעניין דומה להליך שלפניו, או נדרש לדון בהליך מסוים בשנית לאחר החזרתו על ידי ערכאת הערעור. מכל מקום ציין המותב כי הוא "ניגש להליך החדש בחרדת קודש, בלב פתוח וללא כל דעה קדומה" (שם, סעיף 9). לשלמות התמונה יצוין כי ביום 12.5.2024 הגישו המערערים בקשה נוספת לפסילת המותב, שבה טענו כי המותב הביע כלפיהם דעה שלילית הן בהליך הנוכחי, הן בשני ההליכים הנוספים, והתייחס אליהם כאל נוכלים ושקרנים. בהמשך אותו היום קבע המותב כי אין מקום לשנות מהחלטתו הקודמת בנושא. בקשת פסלות שלישית במספר שהגישו המערערים, ובה נימוקים דומים לאלו שפורטו בבקשותיהם הקודמות, נדחתה על ידי המותב ביום 16.6.2024.

6. מכאן הערעור שלפניי, אשר הוגש בעקבות החלטת הפסלות מיום 9.5.2024. המערערים חוזרים על טענתם כי דעתו של המותב ננעלה בעניינם בעקבות קביעותיו בפסק הדין מיום 3.9.2023 ובהליכים הנוספים. כמו כן מעלים המערערים השגות על חלק מנימוקי פסק הדין מיום 3.9.2023, כמו גם על התנהלותו של המותב לאורך ניהול ההליך ובפרט לאחר החזרת ההליך לניהולו. המשיבים, מצדם, סבורים כי דין הערעור להידחות. לשיטתם, טענת הפסלות של המערערים מקורה בחוסר שביעות רצונם מפסק הדין מיום 3.9.2023, ואולם אין בתחושותיהם הסובייקטיביות של המערערים כדי להקים עילה לפסילת שופט. לשלמות התמונה יצוין כי תשובת המשיבים לערעור הוגשה לאחר חלוף המועד שנקבע להגשתה, בשל כך שלטענתם המערער 1 לא הביא לידיעתם את קיומו של הערעור דנן. בעקבות זאת הגישו המערערים הודעה שבה הלינו על התנהלות

המשיבים, וביקשו למחוק את התשובה לערעור ולחייב את המשיבים במתן הבהרות שונות, ואולם בנסיבות העניין לא מצאתי מקום להיעתר לבקשה.

7. לאחר שעיינתי בערעור על צרופותיו, ולא בלי התלבטות, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו להתקבל. בעבר נפסק לא אחת כי העובדה שמוטב דן והכריע בהליך מסוים, אינה בהכרח פוסלת אותו מלדון באותו הליך בשנית לאחר התערבותה של ערכאת הערעור (ע"א 542/24 פלונית נ' שפירא, פסקה 5 (12.3.2024)). שאלת קיומה של עילת פסלות בנסיבות כאלו תיבחן, אפוא, בכל מקרה לגופו לפי מבחן החשש הממשי למשוא פנים שמעוגן בסעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. בפסיקה הובהר כי יש לבחון בהקשר זה, בין היתר, את מהות העמדה שהביע בית המשפט בגלגולו הראשון של ההליך; את מידת נחרצותה של העמדה וההקשר הדיוני שבו הובעה; ואת טיב הסוגיות שבהן יידרש המוטב לדון בשלב הנוכחי – והכל על מנת לבחון האם המוטב גיבש עמדה סופית באופן שמצדיק את העברת ההליך למוטב אחר (ראו למשל: ע"א 7087/23 ל.א.צ.פ. ייזום בע"מ נ' סייג, פסקה 11 (24.10.2023); ע"א 8596/22 דרוויש נ' עבד אלקאדר, פסקה 9 (8.1.2023)). ודוק: העברת ההליך למוטב אחר בנסיבות מעין אלו, אין בה כדי להטיל דופי במוטב עצמו או בעשייתו השיפוטית במסגרת ההליך, אלא אך לאפשר לגלגולו השני של ההליך להתברר – במידת הצורך ובנסיבות שמצדיקות זאת – באופן המנותק ככל הניתן מקביעות סופיות ונחרצות שניתנו בגלגולו הראשון.

8. בענייננו, וכאמור לא בלי התלבטות, הגעתי למסקנה כי ראוי להעביר את המשך הדיון בהליך למוטב אחר. עובר להחזרת ההליך לבית משפט השלום נתן המוטב פסק דין מפורט ומנומק, לאחר שמיעת עדים וראיות, שבמסגרתו קבע ממצאים עובדתיים וכן ממצאי מהימנות מובהקים ונחרצים ביחס למערערים. בתוך כך נקבע כי גרסתם של המערערים אינה תואמת למציאות, כי הם "נתפסו פעמים רבות בשקריהם" וכן כי "האמת איננה נר לרגליהם" (ראו בפסקה 2 לעיל). בעקבות ערעור שהגישו המערערים בוטל פסק הדין וההליך הוחזר לבית משפט השלום, בצירוף הנחיה שלפיה המוטב "יגבה כל ראיה שימצא לנכון על מנת לברר את העובדות לאשורן" וכן יפעל "לשמוע את העדויות הרלוונטיות לדיון", לרבות זו של עורך הדין (ראו פסקה 3 לעיל). אמנם, הצורך לבחון ראיות נוספות וחדשות עשוי להפחית את החשש לנעילת דעתו של המוטב (ראו למשל: ע"א 3049/24 קפלן נ' אילני, פסקה 7 (10.6.2024); ע"א 8096/22 עדיפות בניה כפרית שלי בע"מ נ' קשין, פסקה 17 (2.1.2023); ע"א 9348/07 עזבונה של לימון ז"ל נ' משרד הבריאות, פסקה 6 (17.4.2008)) – ואולם, יש להדגיש כי בענייננו ערכאת הערעור לא הורתה על בחינתה של שאלה ספציפית אשר טרם נדונה על ידי המוטב, אלא נתנה הנחיה

כללית ונרחבת בדבר גביית הראיות הנדרשות לבירור האמת, באופן שמלמד על דמיון בין הסוגיות שהוכרעו בפסק הדין מיום 3.9.2023 לבין הסוגיות שבהן יידרש המותב לדון עתה בשנית (ראו והשוו: ע"א 5811/23 לוי נ' מלמד, פסקאות 13-15 (15.8.2023); ע"פ 1800/06 בנק המזרחי טפחות בע"מ נ' שאולי, פסקה 7 (5.4.2006)). בנסיבות הפרטניות של המקרה לפניי, סבורני כי הצטברותן של הנסיבות האמורות – השלב הדיוני שבו הביע המותב את עמדתו, עוצמתן ונחרצותן של הקביעות בעניין מהימנות המערערים, וטיב הסוגיות שבהן יידרש להכריע בגלגולו הנוכחי של ההליך – מובילה למסקנה כי ראוי שהמשך הדיון בהליך ייעשה לפני מותב אחר (ראו והשוו: ע"א 9509/07 כהן נ' גולן, פסקה 8 (17.4.2008); בג"ץ 4057/00 ישקר בע"מ נ' בית-הדין הארצי לעבודה, פ"ד נה(3) 734, 746-747 (2001)).

9. לצד האמור ולמען הסר ספק, אציין כי לא מצאתי ממש בטענות המערערים בנוגע להחלטות הדיוניות שנתן המותב, או בטענות בעניין הקביעות מן ההליכים הנוספים. זאת, משלא שוכנעתי כי טענות אלו מצדיקות סטייה מן הכלל שלפיו השגות ערעוריות על החלטות שיפוטיות לא תקמנה כשלעצמן עילת פסלות, או מהכלל שלפיו לא תקום עילת פסלות אוטומטית בכל מצב שבו המותב דן במספר הליכים בעניינו של בעל דין מסוים, אף בהתקיים דמיון בתשתית העובדתית שבבסיס ההליכים (ע"א 7608/20 מ.ע.ג.ן - יעוץ וניהול נכסים בע"מ נ' בוטיק - שימור מבנים בע"מ, פסקה 9 (25.11.2020); ע"א 6708/19 מ.ע.ג.ן - יעוץ וניהול נכסים בע"מ נ' בוטיק - שימור מבנים בע"מ, פסקה 5 (25.11.2019); ע"א 7393/17 חלפון נ' שמן משאבי גז ונפט בע"מ, פסקאות 4-5 (15.11.2017)).

הערעור מתקבל אפוא, וההליך יועבר לניהולו של מותב אחר. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ו תשרי תשפ"ה (28 אוקטובר 2024).

[Handwritten signature]

עוזי פוגלמן
ממלא מקום הנשיא
(בדימ')